

Linkerpagina links: Tussen de bosanemonen, die in april het bos wit kleuren, komen veel verschillen voor. **Linkerpagina rechts:** Anemone nemorosa met twee bloemen aan één steeltje.

Boven vlnr: Bloemkleuren van Geranium phaeum. Pelargoniums uit de sectie 'Campylia' met zeer fraaie bloemen. In de tuin staan zo'n honderd verschillende sneeuwkllokjes. Dit is Galanthus 'White Wings'. **Rechts:** Cyclamen coum met variatie in kleur, bloemen en bladmotief samen met Cyclamen repandum.

Tekst en fotografie - Frida Waasdorp-Voortman

Verzamelen, een passie!?

Het aanleggen van een tuin begint in feite met het verzamelen van planten. Als bepaalde plantengeslachten boeien en je ontdekt dat er binnen zo'n geslacht heel veel leuke soorten zijn, dan is het hek van de dam en smaakt het naar meer. Ongemerkt bouw je aan een verzameling.

Sluipend virus

Heel geleidelijk sluipt het verzamelvirus in je. Al lezend over diverse soorten van een plantenfamilie, geslacht, variaties binnen een soort, of een groep planten (bijvoorbeeld voorjaarsbloeiers, schaduwplanten) wordt je belangstelling extra gewekt. Je wordt hebberig en gaat op zoek naar deze planten. Een zekere mate van ontoerekeningsvatbaarheid speelt hierbij een rol. Je spit catalogussen door, bezoekt kwekerijen en internet en de verzameling groeit gestaag. Via vrienden en bekenden, besmet met hetzelfde virus, komen er dan ook nog planten bij. Bij veel planten hoort een verhaal over de herkomst of over de gever. Onze plantenverzameling bestaat voor een groot deel uit voorjaarsbloeiers, voor het merendeel 'verdwijntplanten'. Hiermee bedoel ik planten met bollen, knollen en wortelstokjes die na de bloei verdwijnen. Veel van deze planten doen het uitstekend in onze bostuin op het klapzand van de Utrechtse Heuvelrug. We streven in het bosgedeelte van onze tuin naar een onderbegroeiing die een natuurlijke uitstraling heeft.

Tuinieren met plantenverzamelingen

In de winter, maar voor mijn gevoel al het begin van het voorjaar, verschijnt Cyclamen coum met variatie in kleur van bloemen en in bladmotief. C. coum is een onderdeel van een verzameling cyclamen, zowel winterhard in de tuin, als niet winterhard in de kas. Hierna komen de winterakonieten, meestal gelijk met de eerste voorjaarsbloeierende sneeuwkllokjes. De herfstbloeierende sneeuwkllokjes, o.a. Galanthus reginae-olgae, zijn dan, of al uitgebloeid, of op hun retour, of door slakken opgeknabbeld.

Hierna wordt het echt voorjaar en is het feest in sneeuwkllokjesland; dubbele, hoge, lage, grote, kleine met gele vruchtbeginsels, met gele tekening. Kortom een kleine honderd verschillende sneeuwkllokjes. Niet alleen in de borders, maar ook in andere delen van de tuin bloeien dan sneeuwkllokjes en daarbij koffiedrinken uit een sneeuwkllokjesmok met een sneeuwkllokjeslepeltje is verzameldrift ten top. Als de laatste sneeuwkllokjes bloeien, beginnen de corydalissoorten en hun vele cultivars de tuin te kleuren, een ideale plant voor een bostuin.

In snel tempo volgen veel verschillende voorjaarsbloeiers elkaar nu op, zoals steeds meer familieleden van

de pinksterbloem (o.a. Cardamine quinquefolia, C. pentaphylla, C. bulbiferum en Pachyphragma macrophyllum) en verscheidene hondstanden (Erythronium). In april kleuren de bosanemonen (A. nemorosa) het bos wit, maar ze zijn lang niet allemaal hetzelfde, want de bosanemoon kent een grote variatie binnen de soort. Behalve een aantal cultivars hebben we bosanemonen afkomstig van verschillende plaatsen. Zo ontdek je dat er grote verschillen zijn; hele vroege met lange stelen, met donker gekleurde stelen, geheel witte bloemen, witte bloemen met een roze achterkant, met een blauwpaarse achterkant, dubbele en zelfs één met twee bloemen op een steeltje. Tja en dan zijn er nog de gele anemoon (A. ranunculoides) en de blauwe anemoon (A. apennina), beide met hun cultivars.

Afstervend bollenloof

Als eind april, begin mei de boshyacinten gaan bloeien, komen er dikke neuzen van allerlei salomonszegels boven de grond en ontrollen de varens hun blad. Het blad van veel voorjaarsbloeiers is dan al afgestorven of begint daarmee. In de borders wordt dit gecamoufleerd door het blad van geraniums. Ook hiervan hebben we vele soorten, maar Geranium phaeum, een vroege bloeier, een soort met veel cultivars in veel mooie kleuren en blad in effen groen of met een intense donkere tekening, is favoriet. Ook het blad van het longkruid bedekt veel afstervend bollenloof. De bollen, knollen en wortelstokjes willen nu met rust gelaten worden. In het bosgedeelte is dat prima, maar voor een border kan het een probleem zijn. Nieuwe planten in zo'n border zetten is niet eenvoudig.

In de vorstvrije kas hebben we nog plantenverzamelingen in pot, zoals de niet winterharde cyclamen, zowel voorjaars- als najaarsbloeiers. De kas biedt verder 's winters onderdak aan een verzameling botanische pelargoniums, sommige met succulente stengels, maar allemaal met kleine, ongelooflijk fraaie bloemen. Van een enkeling is te zien dat ze aan de basis van de huis-, tuin- en keukengeraniums hebben gestaan, maar die laatste weten niet dat ze eigenlijk Pelargonium heten. 's Zomers staan deze planten buiten.

Samen met echtgenoot Karel is Frida Waasdorp eigenaar van Open Tuin nr. 118 (Open Tuinen Gids 2010), Dennenweg 25, 3735 MP Bosch en Duin. In het voorjaar is deze tuin open voor donateurs na telefonische afspraak: 030 229 25 75.